

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Cf. regulamentului de aplicare a tarifului comercial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foale înscrise în Registrul de
Publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 300 Lei
Pe 6 luni . . . 180 Lei
Pentru străinătate 900 Lei**Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă**

Iubirea nu știe de hotare

(+) *Lucru plăcut lui Dumnezeu și drag sufletului omenesc este: Să fie frații împreună. Noi n'avem încă parte de fericirea aceasta, căci mâni de străini au tras granițe despărțitoare între noi și între frați de sânge, de limbă și de lege. Dar gândul nostru e mereu la ei; inima noastră plânge alături de a lor, și se bucură de bucuria lor, când află că au și ei zile cu soare. Cum sunt unele prasnice bisericesti când sunt și ei împreună.*

*Ca acum de Adormirea Maicii Domnului, când au alergat ai noștri cu zecile de mii la sfintele mănăstiri dela Nicula de lângă Gherla, și la cea dela Moiseiu, din inima Maramureșului. Săteni și orașeni, oameni cu carte multă și umili plugari și zileri, femei, bărbați, tineri, bătrâni, s'au strâns mănunchiu de ne-
bucsfăcut să se închine Maicii Sfinte și să-
ocrotirea în aceste zile de restrîște și
de grea încercare. În fruntea lor erau cei doi
arhieriei eparhioți, Iuliu al Clujului și Alexan-
dra al Maramureșului, cari le-au grăit cuvinte
de învățătură, de mângâiere și de oțelire în
fața greutăților de multe feluri. — Așa a cu-
vântat Preasf. Iuliu mulțimilor:*

„... Urcați iar munții vostri, coboriți în văile voastre... Iar, în anul ce vine, să vă vedem din nou în mângâierea sufletelor așezate în pacea lumii întregi“... — Și a grăit și preasf. Alexandru dela Baiamare:

„...Ați venit din toate părțile acestui Maramureș drag... să vă închinați lui Dumnezeu și să cerșiți mila Maicii Preacurate. Și ați venit și de aceea că știți că va veni un vlădică român care nu și-a părăsit turma, și care a rămas în mijlocul ei, pentru ca să împărțiască împreună cu preoții soarta care le-a hărăzit-o Domnul... Am venit aici să ne rugăm ca Domnul să ridice sabia de pe pământ și să așeze pacea... Această pace a lumii va trebui să vină și sfântă, și dreaptă, și adevărată, și o pace a iubirii. Semnele!? Voi ați venit s'ajutați gândul păcii dreptății și a adevărului. Toate neamurile au drepturi lăsate dela Dumnezeu; nimeni nu-i în drept să le răpească. Și cine vrea să le răpească, împotriva lui Dumnezeu este; și cine este împotriva lui Dumnezeu, zdrobi-se-va“.

Amin! au glăsuț mulțimile întru inimile lor. Amin! zicem și noi, unindu-ne gândurile, dorurile, în aceeași iubire cu frații de cari nimeni și nimic nu ne desparte, nici nu poate să ne despartă niciodată, niciodată. — În calea dragostei nu se ridică bariere. Și dacă se ridică, adevărul faptelor le vadește a fi iluzorii și zadarnice, și în curând trecătoare. Căci iubirea e putere mai tare ca oricare alta

Pace, pâine și muncă!

Războiul, oricât l'ar proslăvi anumiți eroi ai bravurilor stilistice, ei înșiși cu scumpele piele la adăpost, înseamnă urgie și prăpăd. Bunuri, comori de artă și vieți în floare, se mistuie în foc și flăcări. Calea duhului războaielor e acoperită de scrum, dărâmături și leșuri de oameni și de dobitoace, și e încată în potop de sânge și de lacrimi.

Priveștiștea aceasta nu se poate să nu cernească orice inimă simțitoare. Mai ales inima părintescă. Cea de părinte luminat și departe văzător, mai mult decât oricare alta. Așa cum este și cum s'au dovedit, indeosebi, inimile celor din urmă doi Părinți Obștești ai uriașei Familii Creștine, șezători în scaunul Sf. Petre. Puternicele și atât de limpezi și de categoricele enciclice ale Papei Pius XI sunt dovezi ce rămân și osândesc pe cei ce datori erau să le prindă înțelesul și să le deie ascultare. Fără s'o fi făcut însă.

Și ca înaintașul său de binecuvântată pomenire face și actualul Sf. Părinte care, de când s'a urcat pe scaunul Vărhovnicului apostolilor, n'a încetat să atragă luarea aminte a cărmuirilor lumești asupra datorinței lor de a face tot ce le stă în putință să păstreze pacea și bunăînțelegere între oameni, și să se ferească de războiu. Glasul lui însă a fost glasul celui ce strigă în pustie. Și astăzi vedem unde s'a ajuns. Și e de prevăzut ce va fi mâine, dacă acest măcel se va continua cu îndârjire în creștere, cum vedem că se întâmplă.

Pentru ca aceasta să nu fie, Vicarul Domnului s'a îndreptat din nou, Miercuria trecută, cu un apel mișcător către conducătorii de popoare. În cuvântul său, rostit la radio, Urbi et Orbi, Sf. Părinte le-a adus aminte deținătorilor puterii vremelnice că și înainte de deslănțuirea uraganului pustiitor ce băntuie acum le-a legat de inimă să încunjure războiul. A triumfat însă duhul violenței. Care triumf înseamnă o cumplită înfrângere și nu altceva.

Roadele se văd. Și ne cutremurăm la vederea lor. Iar perspectiva viitorului e și mai îngrozitoare. De cumva nu se pune capăt prăpădului cât mai îngrabă. Și până nu se inveninează și mai cumplit raporturile dintre neamuri, cari nici așa nu mai au încredere una într'alta, „după atâtea tratate călcate, făgăduințe neținute în seamă, și schimbări contradictorii între sentimente și acțiuni“.

Oamenilor, spune Sf. Părinte, acum asta le trebuie: Pace, pâine și muncă. Și cei cărora le stă în putință să ia inițiativa acordurilor în vederea păcii, n'au mai arzătoare problemă de rezolvat decât urgentarea încetării războiului. Li lasă să înțeleagă însă că „o adevărată forță nu trebuie să se teamă de a

fi generoasă, pentru că ea posedă oricând mijloace pentru a avea o garanție împotriva oricărei interpretări false a voinței sale de pace și a oricărui alt ecou posibil. Dorința de pace a popoarelor nu trebuie nici tulburată, și nici întunecată, prin acte care aprind ura și întrețin rezistența“. Suveranul Alb așteaptă dela făuritorii păcii ce o să vină o largă înțelegere pentru binele tuturor popoarelor, dându-le tururilor nădejdea unei păci demne în care să se vadească lămurit potriveala între principii și hotăriri, între vorbe și fapte. Căci „numai în felul acesta — zice Sf. Părinte — popoarele mai puțin favorizate de sorții războiului, vor putea să creadă în renașterea lor, într'un nou sentiment de dreptate și de comunitate între națiuni, și să aibă astfel cea mai mare încredere în viitor“.

Pericolul în morală! Dănuirea urgiei actuale nu poate decât să folosiască puterilor întunecului, cari năpăstuiesc nu numai prezentul, ci primejduiesc și viitorul a tot ce a fost și este civilizație și cultură creștină, precum și demnitate omenească. De aceea trebuie făcut totul ca furtuna să înceteze. În care scop, Sf. Părinte, cerind dela Dumnezeu lumină, moderație și înțelepciune pe seama celor puternici și aflători la cărma noroadelor încleștate în lupta stărpirii împrumutate, stăruie de ei „să dea noroadelor nădejdea că anul ce se scurge nu se va termina sub semnul masacrelor și al distrugerilor, ci va însemna, dimpotrivă, începutul unei vieți noi de împăcare frățească, înțelegere și reclădire“.

Ne rugăm Domnului și nădăjduim că acest cuvânt părintesc va găsi cuvenitul răsunet și înțelegere acolo unde se cade. Dela înălțimea tronului pontifical, și răzimat pe cele mai exacte și mai cuminti informații ce poate avea un suveran, Sf. Părinte cunoaște mai bine ca oricine altul sub soare starea faptică a lucrurilor și imperativele ceasului de față. Despre ceace nu numai fiii iubitori, dar nici dușmanii nu se îndoesc. Și de nu va fi ascultat nici acest cuvânt, vai lumii creștine!
— De aceea Dumnezeu să ne păzească!

Grigore Dascalu

Reuniunea de misiuni lugojană. În a doua parte a lui August — 20 Aug. a. c., — a avut loc, sub prezidiul P. S. Sale Dr. Ioan Bălan, Episcopul Lugoșului o *ședință solemnă* la care au participat o parte dintre canonici și reprezentanții clerului diecezan. S'a comemorat 20 de ani de când a luat ființă Reuniunea de Misiuni pentru dieceza de Lugoș.

Vreme de 20 de ani Reun. de Misiuni a ținut zile de întremare sufletească în 283 de parohii, iar numărul spovedaniilor se ridică

la 59.810 de suflete creștine spovedite și împărțite.

E de amintit apoi că această Reuniune de Misiuni se îngrijește de peregrinajele dela Radna și Racovița, unde participă cu miile credincioșii, ca împărțiiți cu sfintele Taine, să se întoarcă întăriți la ale lor. Din prilejul împlinirii alor 20 de ani de activitate, Păr. Dr. Nicolae Brinzeu prepozit, care vreme de 20 de ani a fost președintele Reuniunii de Misiuni, a arătat cu date exacte și dela an la an, toate realizările frumoase ale acestei societăți religioase. — Ia apoi cuvântul P. S. Sa Dr. Ioan Bălan, care își arată toată mulțumirea pentru roadele bogate și nenumărat de multe pe cari vreme de 20 de ani Reuniunea de Misiuni le-a încrestat la activul ei. Dă deasemeni P. S. Sa îndemnuri de a dăncă viață spirituală celor prezenți și urează multă propășire Reuniunii. Din partea foștilor colaboratori vorbește Păr. canonic Ioan Ienea, arătând însemnătatea zilei și făcând unele destăinuri din viața Reuniunii de Misiuni pe care a servit-o foarte mult ca vice-președinte. Cuvântul Capitlului Catedral l-a ținut păr. can. Șt. Bălan, și în numele Clerului diecezan a vorbit păr. protopop Iustin Bora, canonic onorar, Samisegetuza. Tot cu acest prilej s'a făcut raportul secretariatului prin părintele Ștefan Bălan și al Casierului prin păr. Nicolae Ienea.

S'a ales apoi Comitetul următor: Iustin Bora vice-președinte, Dr. Ioan Deliman secretar, casier Nicolae Ienea. Membrii: Canonic Valer Paveloni, canonic Ioan Ploscariu, Dr. Iuliu Rațiu vicar foraneu Timișoara, protopop Ioan Pop Lupeni, protopop Dr. Theodor Voștinariu-Arad, preoții Ioan Muntean-Cenad și Iosif Vezoc-Arad. Supleanți: Valer Nicola și Iosif Ștercoci. Președinte este numit tot părintele Dr. Nicolae Brinzeu. — Spor la muncă! (Șt. B. Dragu).

**Contribuind pentru
Palatul Invalizilor
nu dai un dar, ci plătești o datorie!**

FOIȚA „UNIRII“

O carte binevenită
Prof. Filotea Dumbravă: Modă și dans
de A. PAUL

Nu se găsește astăzi o carte mai utilă decât aceea pe care vrem s'o prezentăm și recomandăm totodată cititorilor noștri. Utilă din punct de vedere religios-moral, de oarece combate anumite practici însușite de așa zișii oameni moderni, și din punct de vedere național, pentru îndemnul date tineretului de-a lăsa prostiile ce le-au întunecat mințile și de-a se pune în slujba neamului, așa cum cere momentul de față.

Autoarea — ne spune în introducere, — pornind dela faptul petrecut într'un orașel, unde sub patronajul unor dascăli, elevii și elevele au înțeles să cinstească jertfa eroilor dela răsărit cu un „banchet monstru, natural, împreunat cu dans, dat sub ochii plini de părintească aprobare a acelor ce așa au înțeles să crească și să formeze tineretul nou“, ne arată perdiția și păcatele ce isvorăsc din asemenea petreceri.

Și mai ales tineretului, acestui tineret entuziasmat pentru orice idee, acestui tineret

Iară și iară cateheza

De sigur nimeni nu-și mai face iluzii, cu privire la țelurile urmărite de dușmanii lui Hristos, de a nimici și a îngropa în cenuse și ruine tot ce amintește de credința în El. Lupta aceasta, care s'a început mai demult, desigur la început sub formă deghizată, ocultă, azi se duce pe față. Oare ce i-se pregătește lumii cu așezări creștine? Cine ar putea să prevadă și să spună precis, ce are să se întâmple atunci, când puterea Satanei, va ingenunchia — trecător de sigur — lumea civilizată? În orice caz, e necesară o pregătire intensă, metodică, pentru a putea face față furtunii ce amenință cu deslănțuirea. O zidire temeinică în suflete — nu numai a noastră a preoților — cât mai vârtos a credincioșilor noștri, pe cari îi așteaptă deopotrivă diabolica primejdie, e necesară.

Pregătirea cea mai potrivită, cea mai eficace, este fără îndoială aceea, care se dă sub forma de catehizare. Catehizare în școală, catehizare în biserică, catehizare pe stradă. — Și-au spus atâția frați părerea, unii chiar cu multă competență, încât s'ar părea, că insistența asupra acestei probleme nu ar mai putea fi obiect de discuție. Și totuși voui încerca să ating o latură, care a fost uitată.

Un lucru trebuie constatat dela început: problema catehezei a fost lăsată pe planul al doilea încă din Seminar. Simpla asistență a câtorva studenți, la unele ore de cateheză dela școala primară (în epoca subsemnatului, nici aceasta nu se mai făcea) nu credem să fie suficient, pentru a deveni cineva un bun catehet. În programul de studii nu figura nici o secțiune, care să se ocupe în mod amănunțit de modul de predare a studiului religiei. Ora aceea de „pedagogie“, făcută după un manual de curs normal, aproape că nu a influențat cu nimic asupra viitorului catehet. Atunci e de mirare, că o bună parte dintre preoți, nici nu știu cum să se prezinte în fața elevilor, că sunt stângaci în propunere, că habar n'au de cea mai elementară metodă de predare a religiei? Aceasta se poate ve-

dea din rezultatul slab al inspecțiilor și examenelor de fine de an.

Oricât ar vrea cineva să fie la „înălțime“, să-l „găsească bine“ la inspecție, toată truda se dovedește zadarnică, deoarece, dacă nu te-a învățat nimeni cum să propui, cum să te comporți cu elevii diferitelor vârste, îndată se vede această insuficiență. Și chiar dacă ai câștiga ceva în mod autodidact, nu e de ajuns. A avea în minte o chestiune e una, iar a ști să o redai în așa fel ca să te înțeleagă și alții, e alta. Pentru catehet nu e suficient dacă a acumulat în mintea lui fel de fel de teorii, nu e de ajuns dacă a citit multime de cărți din domeniul pedagogiei, ci el trebuie să se facă priceput, acolo, pe teren, în școală, în fața copiilor, cari așteaptă dela el îndrumare și reazim sigur pentru viața lor de mai târziu.

Văzând și simțind această lacună, această insuficiență pregătire a catehetului, imi permit a face o nepretențioasă sugestie: oare nu ar fi bine, ca pe lângă Academia noastră teologică să se înființeze un... seminar pedagogic, care să se ocupe cu această latură a educației religioase, cu cateheza? Știm că avem atâția profesori buni și harnici, cari credem, și-ar oferi cu toată inima puterea lor de muncă, la această operă de temeinicie a predării studiului religiei, în școala primară. — Și, până la realizarea acestui deziderat, oare nu ar fi bine, ca la sinoade, unde figurează și câte o lecție practică, aceasta să nu fie ținută totdeauna, de oricare preot, ci din când în când, de către un profesor mai competent dela școlile secundare sau primare dela centru, dela care multe am putea învăța. Ba cred că „frații“ ar fi foarte mângâiați, dacă ar avea plăcutul prilej de a asculta câte o lecție, predată și de Domnii Inspectori catehatici, cari atâtea lipsuri găsesc atunci, când ne cercetează. — Căci, imi pet, pentru a putea învăța pe alții, mai întâi trebuie să știi tu. Și dacă nu ai învățat, nu ai de unde ști.

Pr. M. Socaciu

Tăcere, unire și muncă: prin aceasta vom învinge

cărui poți să-i câștigi inima și pentru fapte bune și pentru cele rele, se adresează autoarea. Fiindcă tineretul este mlădița care mâne va trebui să lupte pentru înălțarea neamului, și după cum va fi mlădiat astăzi așa va fi mâne. Dacă astăzi însă nu se va lepăda chiar de lucrurile pe care le arată în această carte, dacă va continua și pe mai departe așa, nu numai că se va pierde el, dar va fi pierdut și neamul.

Cartea se împarte în șase capitole: Moda, Fumatul la femei, Femeile și câinii, dansul, Balul filantropic și religios, și Strandul, arătând la fiecare în parte, practicile și urmările.

Moda e obiect de sminteală prin rochiile prea scurte, coafurile exagerate, sprâncenele smulse, rochiile decoltate, vopsirea părului și boirea feței, lucruri cari de altfel se practică și în Australia de către primitivi, după cum arată W. Hilt, în Geografia sa. Citate bogate din Dr. Nicolescu, M. Sadoveanu, Dr. Neculăeș, arată imoralitatea modei și-a tendinței de masculinizare întreprinsă de femei. Dar în definitiv, de ce n'am admite scurtarea rochiei? Faptul că femeile încearcă să răstoarne proverbul „poale lungi și minte scurtă“, crezând că prin scurtarea rochiei, în mod logic și proporțional se va mări în cealaltă parte, e în sine laudabil.

În cele două capitole ce urmează, arătând că femeile și-au transformat „delicata“

gură în horn, și unele nu se sfiesc să avorteze, dar totuși „infiază“ unele animale (trebuie și ele iubite doar!) pentru a le ține de urit, condamnă acest rușinos procedeu aplicat de femeia modernă, care cheltuiește mii de lei de dragul unor javre, în timp ce atâția copii rătăcesc flămânzi și zdrențuroși în căutarea unei bucați de pâine ce le este refuzată.

Dansul este plaga cea mai comună viciilor murilor de față. Se face pentru tot felul de scopuri filantropice, pentru donații, etc. Originea lui este la primitivi unde servește ca „aperitiv“ la prostituție, după cum spun francezii în romanul lor „Ici l'on danse“. Este „un paravan estetic pentru atingerea necurate“, spune Episcopul Suciului, „cultivar instinctelor primitive“, „hrană pentru patibul sexuală“, adaugă Dr. Nicolăeș. Dar ni se postează că dansurile sunt „jocuri nevinovate“ că ele nu excită simțurile, ba chiar sunt un fel de gimnastică care ajută la dezvoltarea corpului. La aceasta din urmă răspundem de ce domnișoarele și domnișorii nu fac simțuri gimnastică, prin dans. Cine-i oprește, să se închidă într'o cameră și acolo, singuri să danseze. Iar pentru a arăta minciuna acelor ce spun că dansurile sunt nevinovate, că nu simt nimic la dans, autoarea citează un caz. Anume, un oarecare domn, voind să-și vindece soția de baluri, (soție care pretindea că ele-

Sarbătorirea pâr. Dr. Nicolae Brînzeu la Lugoj. După încheierea exercițiilor spirituale preoțești, Reuniunea de Misiuni a preoților din eparhia Lugojului și-a ținut obișnuita adunare generală, sub prezidiul Il. părinte Dr. Nicolae Brînzeu, prepozit, participând și Ex. Sa Dr. Ioan Bălan, Episcopul diecezan. — În cadre festive s'a comemorat împlinirea alor 20 ani dela înființarea acestei reuniuni, cu o bogată recoltă duhovnicească de două decenii.

Dar o coincidență fericită a făcut, ca tot cu acest prilej să fie sărbătorit și Părintele Prepozit Dr. Nicolae Brînzeu, la împlinirea vârstei de 60 ani și la 40 de ani de rodnică activitate scriitoricească, sărbătoritul fiind și un slujitor pasionat la altarul cărții. Doar o seamă de scrieri ale Părintelui N. Brînzeu — fie din domeniul teologiei, fie din acela al publicisticii în general — l-au făcut demult cunoscut indeobște, nu numai în țară, ci și peste granițe.

Preoțimea l-a sărbătorit așa, precum o merita acest atât de activ preot al Bisericii românești unite. În discursurile rostite cu acest prilej ne-am putut da seama de proporțiile operelor sale, sexagenarul preot fiind și astăzi în deplină vigoare și muncă.

Ex. Sa Episcopul Ioan Bălan relevă semnificația misiunii pe care și-a ales-o sărbătoritul, călăuzindu-se toată viața după lozincă sănătoasă: că cel ce nu-și face decât datoria, nu devine meritos. Meritul începe unde sfârșește datoria. Deci mai mult decât suntem datori, trebuie să facem în viață. Ceeace Pâr. Prepozit a făcut cu vârf și îndesat. În numele Capitlului vorbește Pâr. Canonic Ștefan Bălan, care înșiră toate roadele produse în viață de acest neobosit scriitor bisericesc și erudit teolog. Pâr. Iustin Bora, protopopul Sarmisegetuzei, salută pe cel sărbătorit în numele preoțimii din eparhia Lugojului, iar Pâr. Ioan Traian dela Aninoasa aduce omagiile preoților din Valea Jiului. La urmă le răspunde tuturora Părintele Prepozit, mulțumindu-le pentru dragostea ce i-o arată, cu acest prilej rar, preoțimea. Promite a munci și în viitor pentru Biserică și neamul românesc. (Pr. Iosif Stoica).

Știri mărunte

Personale. Ven. Ordinariat al Clujului a distins mai nou de protopopi onorari pe frații în Hristos: *Lazar Sângeorzeanu* din Rodna, *Alexandru Avram* din Ciocmani și *Ioan Fodor* din Sântejude. Acelaș a numit asesor consistorial pe pâr. *Ioan Melianu* din Bonț. Paroh la Bidiu a fost numit *Vasile Pop*; la Corneni *Teodor Cerghi*; administratori parohiali: *Vasile Mireșanu* la Șoimuș, iar *Emil Ciocârliă Măcicaș*.

Trimisul Sf. Scaun la Washington? După cum e informată „Viața” de azi, Msgr. *Enrico Galeazzi*, trimisul special al Sf. Scaun, ar fi plecat cu avionul din Roma, trecând prin Spania și Portugalia, spre Washington. Călătoria aceasta e pusă în legătură cu acțiunea diplomatică a Sf. Scaun și se crede că Msgr. Galeazzi ar duce un mesaj particular al Sf. Părinte către Roosevelt, președintele Statelor Unite.

Bucurie curată. Credincioșii noștri din *Izvin*, în frunte cu preotul lor, pâr. *Nic. Lugojanu* au ridicat trei *troife* frumos sculptate, și cu motive românești. (Una a fost răscumpărată de d. Dr. *Septimiu Rusu*, medic. Una a fost sfințită la Rusalii, iar două la Dumineca Tuturor Sfinților, în cadrele sfintei liturghii, la care a participat pâr. Dr. *Iuliu Rațiu*, vicar la Timișoara, asistat de pâr. Gh. Munteanu, canonic onorar, Dimitrie Lugojanu din Timișoara, Gavril Chicinașiu din Ianova și preotul local. S'au rostit mai multe cuvântări ocazionale înălțătoare de suflete.

Reuniunea arhidiecezană de misiuni și-a ținut anul acesta adunarea generală în 27 August c. îndată după ce s'a sfârșit a doua serie de exerciții spirituale pentru preoți. Au luat parte la această adunare peste 60 de preoți, în frunte cu Il. Sa Dr. V. Macaveiu, prepozitul capitular. Ședința a deschis-o pâr. *Iuliu Maior*, cu un cuvânt ocazional. S'a constatat, spre bucuria tuturor, că în 1942 Reuniunea a aranjat sfinte deprinderi sufletești în 56 de sate, dintre cari, spre deosebită laudă a Părinților Basiliiani dela Obreja fie spus, în 46 de parohii dânsii au săvârșit această apostolie grea, dar bogată în roade binecuvântate. S'au desbătut apoi o seamă de chestii ce privesc Reuniunea, rosturile ei și mijloacele ei de lucru.

Exerciții spirituale la Lugoj. În zilele de 16—20 și 25—27 August a. c., au avut loc la Lugoj exerciții spirituale pentru preoții diecezei de Lugoj. La ambele serii a predicat neobositul călugăr misionar Cuvioșia Sa Pâr. Dr. *Iosif Bal* ieromonah dela Mănăstirea Obreja. În prima serie a participat și P. S. Sa Episcopul Ioan al Lugojului, precum și

35 de preoți, iar în a doua serie au luat parte alți 33 de preoți diecezani. În chip deosebit trebuie remarcat că părintele misionar în tot timpul exercițiilor a strecurat în sufletele preoților adevărurile veșnice într'o formă fără să obosească dar captivantă. Domnul să facă să rodească grăunțele sufletești, semănate cu atâta suflet și pricepere.

Locale. Miercuria viitoare, de praznicul Nașterii Preacuratei, va predica în catedrală pâr. Dr. *Ioan Cristea*, dir. Cancelariei Mitropolitane, iar Duminecă înainte de Înălțarea sf. Cruci, va predica pâr. Dr. *Simion Crișanu*, prof. de religie.

Bravură română la Cuban. Înaltul Comandament al forțelor armate germane, cu data 1 Sept. c., comunică și următoarele: „Mai multe atacuri inamice împotriva pozițiilor trupelor române la capul de pod Cuban s'au prăbușit.

Civitta Vecchia nu mai este! Acum Luni, vechiul oraș portuar papal *Civitta Vecchia*, a fost făcut una cu pământul de bombardierele americane. După cum se anunță din Roma, între clădirile distruse se află și biserica *Zaccolatti* și palatul istoric *Brozesi*. Din Cetatea Veșnică se vedeau coloanele de foc iscate în urma celor trei valuri de atacuri ce au ras de pe pământ vechiul oraș papal.

A murit mareșalul Prezan. Vineri, în 27 August c., dimineața, mareșalul Prezan a fost găsit mort, în pat, la moșia sa Schinetu (j. Vaslui). S'a născut în 1861. Talent militar deosebit, a urcat repede treptele ierarhice militare. S'a distins, ca general, în războiul desrobirii, câștigând luptele dela Oituz, Valea Uzului și Trotuș. Mareșal a fost numit în 1920.

În Danemarca e liniște. După cum anunță agenția D. N. B., elemente subversive în solda dușmanului au instigat în Danemarca tulburări îndreptate direct împotriva armatei germane. Autoritățile daneze nefiind în stare să păstreze calmul și ordinea, comandamentul trupelor germane din Danemarca a proclamat Duminecă trecută în zorii zilei, starea de asediu. Duminecă seara postul de radio danez *Kalundborg* făcea cunoscut, că această măsură a fost primită de populație în liniște, fără a-și pierde calmul. Mai ales că armata a fost desființată.

Moartea regelui Bulgariei. Sâmbăta trecută a încetat din viață la vârsta de 49 de ani, *Boris III*, rege al Bulgariei. În aceeași zi, în virtutea unui paragraf al constituției bulgare, s'a urcat pe tronul Bulgariei fiul minor al defunctului, sub numele de *Simeon II*. Până la constituirea unei regențe, conducerea statului a luat-o consiliul de miniștri.

Fugar prins. Faimosul conte *Ciano*, fost ministru de externe al Italiei și ginere lui Mussolini, a fugit, cu familia, din vila în care era deținut la

cele mai curate lucruri), a chemat un prieten care îndată după masă, în fața soțului, a îmbrățișat-o. Femeia s'a scandalizat, dar pretenul ripostă: Bine, dar la bal nu te îmbrățișează toată lumea? Femeia s'a lecut de baturi și dans.

Dar uneori dansul slujește pentru scopuri sfinte, după cum ne este arătat la pag. 41—44, unde se vede un anunț dat de o biserică, care invită lumea la o serată dansantă din venitul căreia să-și cumpere ornate bisericești. Oare cum se jertfește Isus într'un potir răscumpărat cu prețul atâtor păcate?

Alteori se întâmplă unele lucruri, pe cari autoarea nu le menționează, dar e bine să se cunoască, lucruri petrecute și în orașul nostru. Anume așa zisele juriuri, unde sub binevoitoarea oblaudire a părinților, tinerii dansează, discută și păcătuiesc. E ceva obișnuit, care nu produce scandal. Unii părinți așa înțeleg să-și crească copiii. Ei îi îndeamnă la păcate și apoi tot ei se plâng de faptele lor.

Strandurile mixte, sunt niște „lupanare”, după expresia Episcopului Nicolescu, sau „un potop de imoralitate”, în fața căruia orice om cinstit se întoarce cu scârbă.

Nu mai insistăm. Ne-ar trebui volume întregi să arătăm răul, urmările aduse de modă, dans, etc.

Printre cei cari așa înțeleg să-și ducă viața, sunt însă și de aceia cari văd perico-

lul și caută să-l îndrepte. Către aceia se îndreaptă cartea profesoarei Dumbravă. Ea nu trebuie să lipsească din mâna părinților și educatorilor, și nici din biblioteca nici unui tânăr creștin. Îndeosebi tânărul creștin trebuie să știe că nu-i timpul de dans și petreceri, pentru că Isus nu s'a jertfit pentru aceasta, ci El, și după El neamul, îi cere altceva. Îi cere un suflet mare și, mai ales, un suflet curat.

Inceputul Reuniunii de misiuni în Biserica română*)

Pentru Reuniunea de misiuni sfinte, la a cărei adunare generală ne-am adunat, anul acesta — 1943 — este an jubilar. La 4 Decembrie se împlinesc 40 ani de când s'au început și la noi aceste sfinte lucrări pentru desțelenirea sufletească a credincioșilor, pentru adâncirea adevărilor de credință, pentru o trăire mai creștinească.

Cuvine-se ca la această piatră de hotar, în viața Reuniunii de misiuni și în viața Bisericii noastre, — căci Reuniunea de misiuni este cea mai binefăcătoare instituție a Bisericii — să ne oprim un moment.

Să reprivim în trecut. Să examinăm prezentul. Să ne facem plan pentru viitor. Ca-

*) Cuvinte spuse la adunarea generală din 27 August 1943.

de-se întâi să mulțumim Domnului Dumnezeu pentru darul că ne-a învrednicit și pe noi români să avem parte de aceste sfinte lucrări, de aceste ploi ale harului dumnezeesc.

Cred că e just să ne aducem apoi aminte cu reverință de acei cari au fost uneltele Domnului în această operă de regenerare a neamului. Să le evocăm memoria, să le păstrăm recunoștința și să le urmărim zelul.

Primul care a făcut aceste lucrări la noi, care a introdus în Biserica noastră sfintele misiuni a fost Reverendisimul Părintele de pie memorie *Ștefan Roșianu*.

Iată dovada care nu se poate desminti de nimeni. În „Unirea” Nr. 50 din 12 Decembrie 1903, în articolul de fond „Porniri sănătoase”, se scriu următoarele:

„...E un început, care se ridică peste orice laudă și lacrimile pe cari harnicii preoți de sub conducerea și mai harnicului capelan dela Cluj Ștefan Roșianu le-au văzut strălucind în ochii sutelor de credincioși vor fi fost pentru ei o mângăere foarte mare, care le-au înorit forțele, le-au depărtat oboseala și i-au îndemnat să meargă mereu înainte.”

La corespondență se publică: „*Celea dintâi exerciții spirituale populare*. Totelec, 7 Dec. 1903. În 4, 5 și 6 crt. s'au ținut în parohia Totelec din prot. Clujului, celea dintâi exerciții spirituale cu poporul gr. cat. În 4 crt. după 3 oare p. m. s'a ținut inseratul

Roma. După știrile cele mai noi a fost prins când voia să treacă hotarele italiene, spre Franța, deghizat în cioban. — Qualis mutatio rerum!

Părul arată vârsta! Chiar și dacă nu încărunțește. Profesorul norvegian Hirten a descoperit un nou procedeu pentru a determina exact vârsta; și anume, din descompunerea părului într-o anumită soluție chimică. Durata procesului de dizolvare corespunde exact cu etatea respectivului. Procedeu este absolut sigur, fiind încercat mai mult de 2000 de ori. Va fi, de bună seamă, foarte util în exper-tize medicale și anchetele judiciare.

CARTI & REVISTE

EP. IOANSUCIU: *Pier Giorgio Frassati*. Oradea, 1943. (Ed. II). Pagini: 107. Prețul 2 pengö.

Ediția primă, cu mișcătoarea povestire a vieții „Cuceritorului de culmi“, care a fost tânărul ideal P. G. Frassati, a apărut la Blaj. A doua iese la Oradea. Și e bine că s'a scos, căci eroul acestei biografii e o pildă fascinantă de tinerețe sfântă din zilele noastre. Stilul viu, colorat, plin de imagini scăpărătoare, îl face cu atât mai simpatic în lumea tineretului pe acela, a cărui vieță o preamărește.

SIMION T. KIRILEANU: *Faptele și vitejiile lui Ștefan cel Mare și Sfânt*. București. (Casa Școalelor). 1943. Pagini: 152. Prețul: 150 lei.

O înmănușare draguță de istorisiri și legende privind figura celui mai iubit domnitor român: aceasta-i cartea d. S. T. Kirileanu, conținând material folkloristic cules de autorul însuși din gura multora, ori din diferite izvoare tipărite.

ION POPU-CÂMPEANU: *Lucrătoare fără plată*. Blaj. 1943. Pagini: 20. Prețul: 20 lei.

Despărțământul Blaj al „Astrei“ începe cu această broșurică o serie ce credem că se va continua. Autorul, un om care a lucrat mult și bine și pe tărâmul scrisului, dar care nu-și face reclamă, se ocupă în această lucrare a sa cu albinele, cu îngrijirea lor și cu foloasele ce aduc dănele. Merită să fie răspândită la sate.

P. DUMITRU LUCACIU: *Maica Domnului dela Fatima*. Săbăoani, 1943. Pagini: 152. Prețul: 60 Lei.

Tânărul profesor de teologie dela Liuzi-Călugăra e un foarte harnic ostentor cu peana. Scrie studii de înaltă cultură teologică, dar ticluște și lucrări de zi-

dire sufletească pentru cei mulți, simpli și buni. Povestirea arătarilor Maicii Domnului la Fatima Portugaliei e dintre acestea din urmă. Se cetește cu interes și plăcere.

ALEX. GH. BUDIȘ: *Bulgaria*. București (Casa Școalelor). 1943. Pagini: 190. Prețul: 150 lei.

Cel ce scoate această lucrare cunoaște Bulgaria la fața locului. Fără să se peară în descrieri patetice, prezintă țara vecină cu geografia și vieța ei politică, economică, culturală și militară răzimat pe date și documente. Cele 37 ilustrații din text, precum și numeroasele scheme dela sfârșit fac această carte deosebit de valoroasă și interesantă, înafară de aceea că-i actuală.

Școala Tehnică Industrială grad I — Blaj

Nr. 1.025—1942—43

Concurs

Școala Tehnică Industrială grad I — Blaj, are vacant un post de *pedagog*, la care publică concurs. Cei ce doresc să ocupe acest post și intrunesc condițiile cerute de art. 3 și 58 din Codul funcționarilor publici și sunt de religie română unită, să înainteze cererea însoțită de acte, prin școală, Preaveneratului Consistor Arhiepiscopesc din Blaj, până la data de 9 Septembrie 1943.

Pentru orice informații solicitatorii se vor adresa școlii.

Direcțiunea.

MITROPOLIA ROMÂNĂ UNITĂ — BLAJ

Nr. 5549—943

Concurs

La Liceul teoretic român unit de fete „Sf. Ecaterina“ din Blaj este vacant postul II de *pedagogă*.

Cele cari doresc să ocupe acest post, pe lângă condițiunile cerute de Art. 3 și 58 din Codul funcționarilor Publici, trebuie să mai intrunescă și următoarele condițiuni:

acela care a pus plugul sf. misiuni în brazda Bisericii românești, ci a fost preotul care până în clipa morții, 34 ani impliniți, nu a încetat nici un minut a ara cu acest plug în ogorul neamului.

Cred că acesta este unul din cele mai mari merite a Păr. Ștefan Roșianu, că pe lângă începutul acestor lucrări sfinte, a fost și continuatorul cu tot mai mare zel, cu hărnicie mai sporită, cu grije mai aprinsă a sfintelor misiuni.

Ca dovadă scrisă, că Păr. Ștefan Roșianu a fost nu numai începătorul sf. misiuni populare în Biserica română din ambele strane, cum arată documentul viu, „Unirea“ 50—1903, ci și organizatorul, îndrumătorul, cronicarul sau istoricianul, răspânditorul sau propagandistul sfintelor misiuni; avem și „Cultura Creștină“ numerii: 5, 6, 8, 10, 17 și 18 din 1911; 14, 15 și 17 din 1913; 4 din 1914; 12 din 1916; 10 și 11 din 1923 cu tot atâtea articole pline de însuflețire și cumințenie, de sfaturi și îndemnuri stăruitoare privind această sfântă operă.

Și din acestea se vede limpede că Ștefan Roșianu a stat în slujba acestei instituțiuni până în clipa morții. Întâi ca simplu soldat, pe linia întâia. Apoi ca secretar. Pe urmă ca președinte. Dar se vede mai ales că a fost în tot timpul de 34 ani sufletul acestei mișcări, lucrând, îndrumând, persistând, in-

1. Să fie de religia română unită.
2. Să fie absolventă a unei școli superioare.

Postul este bugetar, plătit cu salariu brut lunar de 5300 lei fără întreținere.

Cererile însoțite de acte doveditoare se vor înainta până în ziua de 15 Septembrie 1943 Consistoriului Arhiepiscopesc din Blaj.

Cererile cari nu vor fi însoțite de acte, nu vor fi luate în considerare.

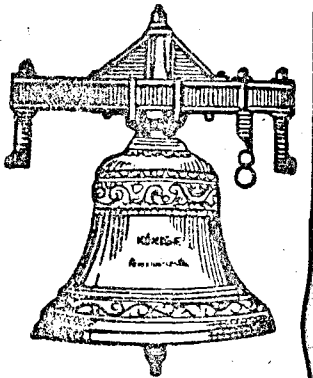
Blaj, din ședința consistorială ținută la 31 August 1943.

Vicar general arhiepiscopesc
Dr. V. MACAVEIU

FRIDERIC HÖNIG ARAD. STRADA BARIȚIU 10—21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

Fondată
la anul 1840

La comandă fabrică clopote de orice mărime din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanță mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențiată. Rechizite și scune de fier pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376.

Fără să știi, lupți și tu într'un front, și arma ta este tăcerea.

a finea căruia on. Ștefan Roșianu, capelanul Clujului, acest apostol norocos al tractului nostru protopopesc, într'o predică de 2 ore, în cuvinte bine alese, la înțelesul tuturor a arătat scopul exercițiilor spirituale. Acelaș a ținut în aceste 3 zile și alte 10 învățături despre credință și morală.

Prin urmare este limpede ca lumina soarelui, că acela care a introdus în biserica noastră, care a început aceste lucrări sfinte a fost Ștefan Roșianu, ajutat, secundat, urmat de atâția preoți vrednici, mari și mici, cari toți merită recunoștință.

Ideia sfintelor misiuni, mai bine zis a exercițiilor spirituale, de sigur că a frământat și înainte de 1903 mințile multor preoți români, cari au văzut roadele lor la alte neamuri.

Marele caracter, Vlădica Victor Mihaly, încă pe când era Episcop la Lugoj, la 24 Februarie 1887 în Cercularul V—1887, sulevează, frământă și recomandă minunatele lucrări sfinte: exercițiile spirituale. Dar au trebuit să treacă 16 ani până s'a aflat omul vrednic și preotul adevărat, care la 4 Decembrie 1903 a început sf. misiuni în Biserica noastră.

Pe urma începutului atât de frumos al Bisericii noastre din 1903, chiar mitropolitul Bisericii surori Ioan Mețianu recomandă la 1904 preoților săi să facă sf. misiuni.

Dar Ștefan Roșianu nu a fost numai începătorul acestor sfinte lucrări de regenerare a neamului nostru. a fost nu numai

dreptând și răspândind în toate părțile sfintele misiuni.

Nimeni nu l-a întrecut pe Ștefan Roșianu în munca, priceperea și dragostea pentru Reuniunea de misiuni. Ba, ca să spun adevărul, nimeni nu l-a ajuns încă. — Iată ceva despre începutul și trecutul Reuniunii de misiuni sfinte.

Am ținut să vă răpesc câteva minute cu aceste aduceri aminte, ca să se știe, să nu se uite, în semn de recunoștință. Se implinesc 40 de ani dela începutul sfintelor misiuni la 4 Decembrie a. c. În 23 Decembrie anul trecut s'au implinit 5 ani dela moartea celui care a fost Ștefan Roșianu, care în „Cultura Creștină“ Nr. 11 din 1914 ne îndemna scriind așa: „Datorința noastră a preoților este, să fim recunoscători față de trecut, față de aceia, după a căror ostenele secerăm, chiar și când secerișul n'ar fi așa bogat. Cu atâtea însă să nu ne mulțumim, ci să ne nizuim a plini ceea ce alții au început, să cultivăm mai rațional și mai diligent câmpul, în care au lucrat ei și al păzi cu trezvia reclamată de împrejurările de acum... Atunci nici când nu se vor produce conflicte între trecut și prezent, între preoți bătrâni și tineri (parcă vedem mâna nenorocoasă a celui ce a cutezat a scrie: preoți „vechi“ și „noi“). ci pretutindenea va domni pacea aducătoare de bine“.

Iuliu Căpâlneanu
protopop